

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر
حوادث غیر مترقبه

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۶۵

تاریخ: ۱۳۹۳/۵/۶

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر
حوادث غیر مترقبه

تدوین، تنقیح و استخراج:

محمدحسن باقری

بازبینی و نظارت علمی:

مصطفی مسعودیان

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۶۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۵/۶

پژوهشکده شورای نگهبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر حوادث غیر مترقبه

فهرست مطالب

۲مقدمه
۳ طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر حوادث غیر مترقبه
۳ مرحله اول
۹ نظر (مرحله اول) شورای نگهبان
۱۰ مرحله دوم
۱۲ نظر (نهایی) شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساننامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساننامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساننامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

طرح تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده در اثر حوادث غیر مترقبه

مرحله اول

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۱/۲۱

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۲/۴

ماده واحده- دولت و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظفند با استفاده از اعتبارات ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ و ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ (منابع پیش‌بینی شده در بند «ج» ماده (۲۱۶) و بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) و سایر منابع مرتبط اقدامات زیر را انجام دهند و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ملزم به اجرای آن می‌باشند:

۱- دولت مکلف است در موارد تخریب‌های گسترده ناشی از حوادث غیرمترقبه به استناد اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی فوراً ستاد راهبری بازسازی را مشابه مصوبه ۱۳۸۲/۱۰/۲۸ هیئت وزیران تشکیل دهد و اختیاراتی را به کمیسیونی مرکب از وزیران مربوط واگذار نماید.

ستاد راهبری بازسازی موضوع این بند مکلف است همانند مصوبات ستاد مذکور را در ارتباط با تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق آسیب‌دیده و جبران خسارت‌های وارده به اموال و احشام مردم و مجروحان و خانواده متوفیان حوادث مذکور و ایجاد امکانات لازم برای پیشگیری از هرگونه حوادث غیرمترقبه و بحران احتمالی، حسب مورد تصویب و اعمال کند.

۲- از تاریخ تصویب این قانون، سازمان مدیریت بحران کشور با اختیارات قانونی در امر بازسازی مناطق آسیب‌دیده در محدوده اختیارات ستاد مذکور در بند (۱) زیر نظر ستاد راهبری بازسازی فعالیت می‌نماید.

۳- دولت مکلف است معادل مالیات ساخت ابنیه این مناطق را که از پیمانکاران اخذ می شود به عنوان کمک به پیمانکاران طرف قرارداد پرداخت نماید.

به منظور تأمین هزینه صدور پروانه ساختمانی واحدهای آسیب دیده، متناسب با ابعاد حادثه، تنخواهی به صورت علی الحساب ظرف حداکثر دو هفته در اختیار وزارت کشور قرار می گیرد. این اعتبار به نسبت پروانه های صادره مذکور در اختیار شهرداری های شهرهای آسیب دیده قرار می گیرد.

همچنین تا پایان بازسازی، کسورات مربوط به هزینه بیمه کارگران ساختمانی در شهرهای آسیب دیده به ده درصد (۱۰٪) کسورات مذکور کاهش می یابد و احداث ابنیه مناطق روستایی آسیب دیده از پرداخت آن معاف می باشند. دولت مکلف است باقیمانده حق بیمه مذکور را تأمین نماید

۴- به هر واحد صنفی تولیدی- خدمات فنی، کارگاه ها و کارخانه های آسیب دیده حداکثر مبلغ سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و هر واحد صنفی توزیعی- خدماتی حداکثر مبلغ دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات با حداقل کارمزد و بیشترین زمان تنفس ممکن با معرفی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و تأیید فرماندار مربوط پرداخت گردد.

تبصره- ستاد راهبری بازسازی موضوع بند (۱) این قانون می تواند مبالغ مذکور را افزایش دهد.

۵- به منظور بازسازی ساختمان های دولتی و عمومی آسیب دیده، مساجد، حسینیه ها و امامزاده ها و اماکن تاریخی پس از اعلام استناداری مربوط و تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، اعتبار مورد نیاز در اختیار وزارت راه و شهرسازی یا دستگاه های ذی ربط قرار می گیرد تا پس از تعیین ردیف، عنوان طرح و اعتبار مصوب هر کدام نسبت به احداث آنها اقدام نماید به گونه ای که ظرف دو سال کلیه عملیات اجرایی خاتمه یابد.

۶- بازپرداخت کلیه تسهیلات اعطائی قبل از وقوع حادثه به افراد آسیب‌دیده (اعم از تولیدی و غیرتولیدی، در شهرها و روستاها) به مدت دو سال از تاریخ وقوع حادثه استمهال و سود متعلقه برای مدت مذکور توسط دولت تأمین می‌شود.

همچنین استفاده از تسهیلات تخصیصی اعم از مسکونی و غیرمسکونی شهری و روستایی، مشروط به نداشتن بدهی قبلی، نداشتن چک برگشتی، تأهل و حداکثر سن نمی‌باشد. پرداخت تسهیلات بانکی جهت ساخت، بازسازی و مقاوم‌سازی مجدد برای افرادی که در گذشته از تسهیلات بانکی استفاده کرده‌اند ولی ساختمان مذکور آسیب دیده و یا از بین رفته، بلامانع است.

۷- به منظور جبران خسارت‌ها و تأمین نیازهای ضروری بخش کشاورزی مناطق آسیب‌دیده، تسهیلاتی با حداقل کارمزد و بیشترین زمان تنفس ممکن از محل منابع صندوق توسعه کشاورزی در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد.

۸- دولت مکلف است اعتبارات لازم را برای ساخت و آماده نمودن حداقل یکصد هزار واحد مسکونی پیش‌ساخته برای اسکان موقت و به همین میزان قطعات پیش‌ساخته برای اسکان دائم در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهد تا در صورت بروز حادثه به سرعت در مناطق آسیب‌دیده مورد استفاده قرار گیرد.

۹- احکام این قانون در مورد حوادث غیرمترقبه از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۲۱ نیز لازم‌الاجراء است.

الف- دیدگاه مغایرت

- مطابق اصل (۱۳۸) قانون اساسی، دولت «می‌تواند» تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون‌های متشکل از چند وزیر و اگ‌دار نماید. بر این اساس، از آنجا که بند (۱) ماده واحده، برای بازسازی تخریب‌های گسترده ناشی از حوادث غیر مترقبه، دولت را «مکلف» به تشکیل ستادی تحت عنوان ستاد راهبری بازسازی کرده است، مغایر با اصل مذکور است؛ زیرا ممکن است دولت در چنین مواقعی تشکیل ستاد فوق را لازم نداند و راه‌ها و اقداماتی دیگر را برای حل مشکل مناسب تشخیص دهد.

- بر اساس اصل (۱۲۷) قانون اساسی، رئیس جمهور می تواند در موارد خاص، برحسب ضرورت با تصویب هیئت وزیران نماینده یا نمایندگان ویژه با اختیارات مشخص تعیین نماید. از آنجا که مجلس در بند (۱) ماده واحده، دولت را «مکلف» به تشکیل ستاد راهبری بازسازی کرده است، بند مذکور مغایر با صلاحیت اختیاری رئیس جمهور مصرح در اصل فوق است.

- طبق اصل (۱۳۸) قانون اساسی، مصوبات کمیسیون های متشکل از چند وزیر تنها پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. بر این اساس، از آنجا که بند (۱) ماده واحده، برای اجرای مصوبات ستاد راهبری بازسازی، به تأیید آن مصوبات توسط رئیس جمهور اشاره ای نکرده است، مغایر اصل مزبور است.

- ذیل بند (۳) ماده واحده، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی است؛ زیرا طبق این اصل، طرح های قانونی که منجر به افزایش هزینه عمومی می شود، در صورتی در مجلس قابل طرح است که در آن، طریق تأمین هزینه جدید مشخص شده باشد. در حالی که در این مصوبه که در قالب طرح به مجلس ارائه شده است، طریق تأمین هزینه های اضافی تحمیل شده به دولت از جهت حکم مقرر در ذیل بند (۳) مشخص نشده است و معلوم نیست پرداختی دولت بابت جبران کاهش کسورات مربوط به هزینه بیمه کارگران ساختمانی از کدام محل باید تأمین شود.

- ظاهر عبارت «معاف می باشند» در ذیل بند (۳) ماده واحده بیانگر آن است که هزینه ای برای بیمه روستاییان وجود داشته است؛ زیرا تعبیر معافیت زمانی صحیح است که شخص قبل از معافیت، هزینه پرداخت می کرده است. بنابراین، ذیل بند (۳) ماده واحده که مقرر داشته: «احداث ابنیه مناطق روستایی آسیب دیده از پرداخت آن معاف می باشند»، به جهت آنکه این معافیت، باعث کاهش درآمدهای عمومی دولت می شود، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی است؛ زیرا در این مصوبه، طریق جبران کاهش درآمدهای عمومی دولت ناشی از معافیت مذکور در این مصوبه ذکر نشده است؛ در حالی که بر اساس اصل ۷۵، طرح های قانونی که منجر به تقلیل درآمد عمومی می شود، تنها در صورتی در مجلس قابل طرح است که در آن، طریق جبران کاهش درآمد معلوم شده باشد.

- اطلاق عبارت «به منظور بازسازی... اماکن تاریخی...» در صدر بند (۵)، از آن

جهت که شامل بازسازی کلیساها و آتشکده‌ها نیز می‌گردد، مغایر موازین شرع است؛ زیرا در این صورت باید هزینه این بازسازی از بیت‌المال پرداخت شود؛ در حالی که بیت‌المال تنها جهت تأمین مصالح مسلمانان است نه غیر مسلمانان.

- از نظر حضرت امام خمینی (ره)، بازسازی و احداث معابد، بیعه‌ها، کنیسه‌ها، صومعه‌ها و آتشکده‌ها و غیر آنها جایز نیست؛^۱ بنابراین بند (۵) ماده واحده از این جهت، مغایر فتوای ایشان است.

- عبادتی که اقلیت‌ها در معابد یا کلیساها انجام می‌دهند، عبادت خدای حقیقی نیست، ضمن آنکه امروزه اکثر این معابد، منشأ ترویج افکار انحرافی و باطل شده‌اند. بنابراین الزام دولت به بازسازی معابد و عبادتگاه‌های اقلیت‌ها در بند (۵) ماده واحده،

۱. «مسئله ۱- لایجوز إحداث أهل الكتاب و من فی حکمهم المعابد فی بلاد الإسلام کالبیع و الکناثس و الصوامع و بیوت النیران و غیرها، و لو أحدثوها وجبت إزالتها علی والی المسلمین.

مسئله ۲- لا فرق فی ما ذکر من عدم جواز الاحداث و وجوب الإزالة بین ما کان البلد مما أحدثه المسلمون کالبصره و الکوفه و بغداد و طهران، و جمله من بلاد ایران مما مصرها المسلمون أو فتحها المسلمون عنوة ککثیر من بلاد ایران و ترکیا و العراق و غیرها أو صلحا علی أن تكون الأرض للمسلمین، ففي جمیع ذلك يجب إزالة ما أحدثوه، و یحرم إبقاؤها کما یحرم الاحداث، و علی الولاة- و لو کانوا جائزین- منعهم عن الاحداث، و إزالة ما أحدثوه، سیما مع ما ترى من المفاسد العظیمه الدینیة و السیاسیة و الخطر العظیم علی شبان المسلمین و بلادهم». (موسوی خمینی، سید روح‌الله، تحریر الوسیله، ج ۲، قم، مؤسسه مطبوعات دار العلم، چاپ اول، بی‌تا، ص ۵۰۴)

مسئله ۱- «اهل کتاب و کسی که در حکم آن‌ها است، جایز نیست که معابد را در بلاد اسلام مانند بیعه‌ها و کنیسه‌ها و صومعه‌ها و آتشکده‌ها و غیر آنها، احداث نمایند؛ و اگر آنها را احداث نمودند بر والی مسلمین واجب است که آنها را از بین ببرد.

مسئله ۲- در آنچه که ذکر شد از عدم جواز احداث معابد و وجوب ازاله آنها، بین اینکه شهر از آن شهرهایی باشد که مسلمانان آن را احداث کرده باشند مانند بصره [و غیره فرقی نیست] و کوفه و بغداد و تهران و مجموعه‌ای از شهرهای ایران از آنهایی که مسلمانان آنها را شهر نمودند، یا مسلمانان عنوة آنها را فتح نمودند مانند شهرهای زیادی از ایران و ترکیه و عراق و غیر آنها، یا مسلمانان آنها را به صلح گرفته‌اند بنابراین که زمین مال مسلمین باشد فرقی نیست؛ پس در همه اینها واجب است که آنچه را که احداث نموده‌اند، ازاله شود و ابقای آن‌ها حرام است، کما اینکه احداث آنها حرام است و بر والی‌ها- و لو اینکه ظالم باشند- واجب است که از احداث آنها جلوگیری نمایند و آنچه را که احداث کرده‌اند از بین ببرند. مخصوصاً با آنچه که ما می‌بینیم از مفاسد بزرگ دینی و سیاسی و خطر بزرگی که برای جوانان مسلمانان و بلاد مسلمین هست». (موسوی خمینی، سید روح‌الله، ترجمه علی اسلامی، ج ۴، قم، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۲۵ هـ ق، ص ۲۶۱.

مغایر موازین شرع است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- رسالت بند (۱) ماده واحده آن است که در مواقع بروز حوادث غیر مترقبه، به منظور جبران و کاهش خسارات، وظایفی که به طور متعارف بر عهده وزرای مربوطه است انجام شود. بنابراین از آنجا که بند مذکور ناظر به امور جاری وزارتخانه‌ها نیست، هیچ گونه تنافی و تغایری بین این بند و اصل (۱۳۸) نمی باشد.

- بر اساس صدر ماده واحده مزبور، اجرای مفاد این مصوبه با استفاده از اعتبارات ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ و ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ (منابع پیش‌بینی شده در بند «ج» ماده (۲۱۶) و بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) و سایر منابع است. بنابراین از آنجا که راه‌های تأمین منابع مالی اجرای این طرح معین شده است، ذیل بند (۳) ماده واحده، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی نمی باشد.

- ذیل بند (۳) ماده واحده مغایرتی با اصل (۷۵) قانون اساسی ندارد؛ زیرا از روستاییان برای احداث ابنیه مناطق روستایی آسیب دیده، حق بیمه‌ای دریافت نمی شود تا معاف شدن آنها مستلزم کاهش درآمد عمومی دولت شود.

- کلیساها و معابد مسیحیان و زرتشتیان مانند مساجد مسلمانان، مرکز عبادت و بندگی خدا به شمار می‌رود. همچنین، اقلیت‌های دینی با رعایت شرایطی، مورد حمایت دین اسلام هستند و طبق اصل (۱۳) قانون اساسی، اقلیت‌های مزبور در حدود قانون در انجام مراسم مذهبی خود آزاد هستند. بنابراین بازسازی اماکن تاریخی و عبادی اقلیت‌های مذکور، مغایر موازین شرع و قانون اساسی نیست.

- فتوای حضرت امام خمینی (ره) در مورد عدم جواز احداث و بازسازی معابد، مربوط به قبل از انقلاب و در زمان حکومت حاکمان جور بوده که مسیحیان نیز طرفدار آن نظام حاکم بودند. بنابراین در شرایط فعلی که نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حاکم است و اقلیت‌های دینی نیز بدون هیچ خصومتی تحت حمایت نظام اسلامی زندگی می‌کنند، نمی‌توان به فتوای حضرت امام (ره) استناد کرد. از این رو بازسازی اماکن عبادی اقلیت‌های دینی را نمی‌توان مغایر فتوای ایشان دانست.

- از آنجا که در صدر بند (۵) ماده واحده، منظور قانون‌گذار از عبارت «بازسازی اماکن تاریخی»، ساختمان‌های تاریخی است نه ساختمان‌های مذهبی، بند مذکور به بازسازی اماکن عبادی اقلیت‌های دینی نمی‌انجامد تا شبهه‌ی مغایرت با موازین شرع را داشته باشد.

ج - دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د - تصمیم شورا

- ۱- بند (۱) ماده واحده، مغایر اصل (۱۳۸) قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- ذیل بند (۳) ماده واحده، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.

نظر (مرحله اول) شورای نگهبان^۱

- ۱- در بند (۱) ماده واحده، مکلف نمودن دولت و الزام آن به تشکیل «ستاد راهبردی بازسازی»، مغایر اصل (۱۳۸) قانون اساسی است. همچنین اطلاق ذیل این بند از این جهت که مصوبات ستاد مذکور را در صورت عدم تأیید رئیس جمهور نیز لازم‌الاجرا می‌داند، مغایر اصل (۱۳۸) قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- فراز آخر بند (۳) ماده واحده، از آنجا که به کاهش درآمد عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن تعیین نشده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.

تذکرات:

- ۱- در بند (۴) عبارت «تسهیلات با حداقل کارمزد» نیازمند اصلاح عبارتی است.
- ۲- در بند (۵) که تنها واژه «احداث» آمده با توجه مفاد این بند، نیازمند اصلاح است.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۲/۳۰/۵۰۰۵۱ مورخ ۱۳۹۲/۲/۵ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

مرحله دوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۳/۱۹

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۳/۲۹

ماده واحده- دولت و دستگاه‌های اجرایی ذی ربط موظفند با استفاده از اعتبارات ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ و ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ (منابع پیش‌بینی شده در بند «ج» ماده (۲۱۶) و بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران) و سایر منابع مرتبط اقدامات زیر را انجام دهند و دستگاه‌های اجرایی ذی ربط ملزم به اجرای آن می‌باشند:

۱- دولت می‌تواند در موارد تخریب‌های گسترده ناشی از حوادث غیرمترقبه به استناد اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی فوراً ستاد راهبری بازسازی را مشابه مصوبه ۱۳۸۲/۱۰/۲۸ هیئت وزیران تشکیل دهد و اختیاراتی را به کمیسیونی مرکب از وزیران مربوط واگذار نماید.

ستاد راهبری بازسازی موضوع این بند مکلف است همانند مصوبات ستاد مذکور را در ارتباط با تأمین زیرساخت‌های موردنیاز مناطق آسیب‌دیده و جبران خسارت‌های وارده به اموال و احشام مردم و مجروحان و خانواده متوفیان حوادث مذکور و ایجاد امکانات لازم برای پیشگیری از هرگونه حوادث غیرمترقبه و بحران احتمالی، حسب مورد تصویب و پس از تأیید رئیس‌جمهور اعمال کند.

۲- ...

۳- دولت مکلف است معادل مالیات ساخت ابنیه این مناطق را که از پیمانکاران اخذ می‌شود به عنوان کمک به پیمانکاران طرف قرارداد پرداخت نماید.

به منظور تأمین هزینه صدور پروانه ساختمانی واحدهای آسیب‌دیده، متناسب با ابعاد حادثه، تنخواهی به صورت علی‌الحساب ظرف حداکثر دو هفته در اختیار وزارت کشور قرار

می‌گیرد. این اعتبار به نسبت پروانه‌های صادره مذکور در اختیار شهرداری‌های شهرهای آسیب‌دیده قرار می‌گیرد. همچنین تا پایان بازسازی، کسورات مربوط به هزینه بیمه کارگران ساختمانی در شهرهای آسیب‌دیده به ده درصد (۱۰٪) کسورات مذکور کاهش می‌یابد و احداث ابنیه مناطق روستایی آسیب‌دیده از پرداخت آن معاف می‌باشند. دولت می‌تواند باقیمانده حق بیمه مذکور را از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در صدر ماده واحده تأمین نماید.

۴- به هر واحد صنفی تولیدی- خدمات فنی، کارگاه‌ها و کارخانه‌های آسیب‌دیده حداکثر مبلغ سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و هر واحد صنفی توزیعی- خدماتی حداکثر مبلغ دوست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات با پایین‌ترین کارمزد تسهیلات صنف مربوط و بیشترین زمان تنفس ممکن با معرفی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان و تأیید فرماندار مربوط پرداخت گردد.

تبصره- ستاد راهبری بازسازی موضوع بند (۱) این قانون می‌تواند مبالغ مذکور را افزایش دهد.

۵- به منظور بازسازی ساختمان‌های دولتی و عمومی آسیب‌دیده، مساجد، حسینیه‌ها و امامزاده‌ها و اماکن تاریخی پس از اعلام استانداری مربوط و تأیید معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، اعتبار موردنیاز در اختیار وزارت راه و شهرسازی یا دستگاه‌های ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا پس از تعیین ردیف، عنوان طرح و اعتبار مصوب هرکدام نسبت به عملیات اجرایی آنها اقدام نماید به گونه‌ای که ظرف دو سال کلیه عملیات اجرایی خاتمه یابد.

۶-...

الف- دیدگاه مغایرت

- جایگزینی عبارت «دولت می‌تواند...» در ذیل بند (۳) ماده واحده، به جای عبارت «دولت مکلف است باقیمانده حق بیمه مذکور را تأمین نماید» رافع ایراد سابق شورا مبنی بر مغایرت این بند با اصل ۷۵ قانون اساسی نیست؛ زیرا با وجود این

اصلاح همچنان نحوه تأمین باقیمانده حق بیمه مذکور در این ماده واحده، دقیقاً مشخص نشده است. توضیح آنکه بر اساس اصل مزبور، طرح‌های قانونی که منجر به افزایش هزینه عمومی می‌شود، تنها در صورتی در مجلس قابل طرح است که در آن به طور دقیق، طریق تأمین هزینه جدید معلوم شده باشد. در حالی که در این مصوبه که در قالب طرح است، طریق جبران کاهش کسورات مربوط به هزینه بیمه کارگران ساختمانی معین نشده است و این امر باعث افزایش هزینه عمومی می‌شود.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به جایگزین شدن عبارت «دولت می‌تواند» به جای عبارت «دولت مکلف است» در ذیل بند (۳) ماده واحده، ایراد سابق شورا مبنی بر مغایرت این بند با اصل ۷۵ قانون اساسی برطرف شده است.

- با عنایت به اضافه شدن عبارت «پس از تأیید رئیس جمهور» بعد از عبارت «حسب مورد تصویب و» در صدر بند (۱)، ایراد سابق شورا مبنی بر عدم تصریح به تأیید مصوبات ستاد راهبری بازسازی توسط رئیس جمهور، رفع شده است.

- از آنجا که در انتهای بند (۵)، عبارت «عملیات اجرایی» جایگزین کلمه «احداث» شده است، ایراد عبارتی شورا در این خصوص رفع شده است.

- با توجه به جایگزینی عبارت «پایین ترین کارمزد تسهیلات صنف مربوط» به جای عبارت «حداقل کارمزد» در سطر سوم بند (۴)، ایراد عبارتی شورا در این خصوص رفع شده است.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

- مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (نهایی) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون

اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۲/۳۰/۵۱۰۴۲ مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۹ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود را ايفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگساده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۴۵ - ۸۸۳۲۵ - ۲۱
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir